

7. Дешериев Ю. Д. Теоретические аспекты изучения социальной обусловленности языка / Ю. Д. Дешериев // Влияние социальных факторов на функционирование и развитие языка. – М. : Наука, 1988. – С. 5–41.
8. Кузнецов А. М. Семантика лингвистическая и нелингвистическая, языковая и неязыковая (вместо введения) / А. М. Кузнецов // Лингвистическая и экстралингвистическая семантика. ИНИОН РАН. – М., 1992. – С. 5–27.

Александрова Галина. Имплементация приема синонимии в рамках коммуникативного пространства. Статья посвящена исследованию использования приема синонимии во время обучения иностранному языку как эффективного и устойчивого конституанта восприятия и усвоения необходимого диапазона лексем-соответствий, одинаковых в семантическом поле.

Усвоение номинативного диапазона профессионального направления осуществляется путем диалогической и монологической речи, где студент имеет перспективу совершенствования не только определенных синтаксических конструкций, а и оперирования усвоенными дефинициями, имея возможность выбора аналога выделенной единицы. При этом учитывается мотивационный компонент как ценностная составляющая успешного усвоения материала. Не вызывает сомнения и тот факт, что не менее продуктивными составляющими приема синонимии есть тщательный отбор текстов для студентов неязыковых специальностей с узкопрофессиональной и общенаучной лексикой (по своему качественному составу это преимущественно слова-термины, носители определенных абстрактных научных понятий или названия конкретных предметов). Основная разработка тренировочных упражнений на определение синонимического ряда облегчит процесс понимания студентами специфической информации.

Этот лингвокогнитивный аспект способствует расширению речевого пространства, инвариативности, активизации номинативной сферы студентов экономических специальностей, реализует индивидуально-личностную, целевую и ситуационную стороны сообщения.

Ключевые слова: коммуникативные возможности, прием, синонимия, структурализация, языковые средства.

Oleksandrova Halyna. Implementation of the Synonymy Method in the Frames of Communicative Space.

The article focuses on the study of synonymy method while learning a foreign language as the most effective and sustainable constituent for perceiving and successful learning of the required range of lexical units equivalents being common in their identity in the semantic field.

Mastering nominative range of professional direction is performed through dialogue and monologue speech, where the student has the prospect of improving not only certain syntax constructions but using reminded definitions considering possibility to find out the analogue of examined units. Being a valuable constituent, as part of successful learning, motivational component is taken into account. There is no doubt, and the fact that no less productive components of synonyms method are: a careful selection of texts for students of non-linguistic specialties outlining professional and general scientific vocabulary (by their qualitative composition these are mostly words-terms of certain media abstract scientific concepts or names of specific items) the profound development of training exercises due to define synonymic set facilitates the process of students' understanding of specific information.

This linguistic and cognitive perspective promotes verbal space, invariance, lexical scope activation of the students, implementing individual, personal, and situational sides of the targeting message.

Key words: communication capabilities, reception, synonymy method, structurization, language means.

Стаття надійшла до редколегії
03.02.2015 р.

УДК 811.8:398.2:81'

Юлія Панасюк

Компетентнісний підхід у викладанні іноземної мови

У статті розглянуто особливості компетентнісного підходу у викладанні іноземної мови. Проаналізовано підходи до визначення поняття *компетентність*. Схарактеризовано мету навчання іноземних мов у навчальних закладах в аспекті компетентнісного підходу. Запропоновано виділяти практичну, виховну, освітню, розвивальну та професійно орієнтовану цілі. Практичною метою визнається формування в студентів іншомовної ко-

мунікативної компетенції, до складу якої включають такі компетенції: мовленнєва, лінгвосоціокультурна, мовна, навчально-стратегічна. Описано можливість практичного використання компетентнісного підходу у викладанні іноземних мов. Розглянуто проблему професійної компетентності викладача. Розвідка розкриває актуальність впровадження компетентнісного підходу у викладанні англійської мови. Значну увагу приділено цілям навчання іноземної мови, дотримання яких дасть можливість забезпечити високий рівень ефективності освітніх завдань.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, професійна компетентність, цілі навчання.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасні цивілізаційні тенденції розвитку висувають нові вимоги до людини, а це означає – й до освіти. Сьогодні світове співтовариство беззастережно визнає якість освіти головною метою, пріоритетом розвитку суспільства у XXI ст., якому підпорядковані всі інші показники людського життя. Сьогодні навчальним закладам потрібні творчі вчителі, які вміють працювати з людьми, колективом, глибоко усвідомлюють і знають свою роль у суспільстві, уміють використовувати набуті знання, вміння та навички в практиці, тобто професійно компетентні.

З огляду на це, основна мета освіти – підготовка кваліфікованого педагога відповідного рівня та профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, який вільно володіє професією та орієнтується в суміжних галузях діяльності, готового до постійного професійного росту, соціальної та професійної мобільності. Один зі шляхів розв'язання означеної проблеми – оновлення освіти, перенесення уваги з процесу навчання на його результат, орієнтація змісту й організації навчання на компетентнісний підхід та пошук ефективних механізмів його запровадження.

Сучасний етап розвитку систем освіти в Україні характеризується освітніми інноваціями, спрямованими на збереження досягнень минулого й, водночас, на модернізацію системи освіти відповідно до вимог часу, новітніх надбань науки, культури та соціальної практики. Характерна особливість цього періоду розвитку педагогічної освіти – пошук нових змісту, форм, методів і засобів навчання; розгортання широкої експериментальної роботи, спрямованої на впровадження освітніх інновацій на засадах сучасної філософії освіти.

Компетентнісний підхід до вивчення іноземних мов розглядають як такий засіб організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, що забезпечує засвоєння ними змісту навчання та досягнення мети навчання під час розв'язання певних проблемних завдань. Сучасна педагогіка визначає декілька груп компетентностей. Відповідно до рішень Європейської Ради основною компетентністю на заняттях іноземної мови є комунікативна компетентність, тому що вона забезпечує набуття студентами вміння обговорювати проблеми, доводити власну позицію, фомувати власний погляд, розвивати критичне та креативне мислення й адаптуватися у мовному середовищі.

Компетентнісний підхід у системі освіти – предмет наукового дослідження І. Драча, І. Бабина, П. Бачинського, Н. Бібік, Г. Гавришак, І. Гудзик, Н. Дворнікової, Я. Кодлюк, О. Овчарук, Л. Пильгун, О. Пометун, І. Родигіна, К. Савченко, О. Садівник, Л. Сень, С. Сисоєвої, О. Сипник, Т. Смагіної, Г. Терещук, С. Трубачевої, Н. Фоменко та ін.

Аналіз вітчизняних і зарубіжних психолого-педагогічних досліджень у галузі розроблення компетентності дав підставу дійти переконливого висновку, що науковцями компетентність трактують як: характеристику особистості – здатності, якості, властивості (Г. Вершловський, Ю. Кулюткін, А. Новиков, О. Петров, В. Сластьонін, Ю. Татур, Е. Шорт); процедуру розв'язання конкретної ситуації (І. Єрмаков, Г. Несен, Л. Сохань); якості педагога, потрібні для ефективної професійної діяльності (В. Баркасі, Т. Волобуєва, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, В. Нестеренко та ін.)

Вагомий внесок у визначення понять *професійна компетентність*, *сутність компетентнісного підходу до навчання* зробили дослідники Е. В. Бібікова, Н. А. Гришашова, Г. А. Кручиніна, Н. В. Патяєва, І. В. Секрет, Ю. Г. Татур, В. Ф. Тенішева та ін.

Мета статті – проаналізувати представлені в науковій літературі підходи українських і зарубіжних учених до визначення поняття *компетентність*, схарактеризувати можливість практичного використання компетентнісного підходу у викладанні іноземних мов.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. На думку А. В. Баранникова, компетентність – це здатність, заснована на здобутих знаннях студента, його навчальному й життєвому досвіді, цінностях і нахилах, які він розвинув під час пізнавальної діяльності та освітньої практики [11].

С. Бондар вважає, що «бути компетентним – це означає вміти мобілізувати в певній ситуації здобуті знання і досвід».

Відомі педагоги В. Краєвський і А. Хуторський вважають, що «компетентність у визначеній галузі – це поєднання відповідних знань і здібностей, що дають змогу обґрунтовано судити про цю сферу й ефективно діяти в ній».

Міжнародна комісія Ради Європи розглядає поняття *компетентність* як загальні, або ключові вміння, базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, ключові кваліфікації, ключові уявлення, опори, або опорні знання [6].

Поняття *компетентність* у сучасній системі освіти набуло якості повнішого, особистісно та соціально інтегрованого підходу. Тому сутність компетентнісного підходу пов'язана з особистісно орієнтованим і діяльнісним підходами до навчання та визначається спрямованістю на набуття студентами компетенцій, які відображають реалії професійного й соціального життя.

Компетентнісний підхід, за Т. Сорочан, означає переорієнтацію з процесу на результат у діяльнісному вимірі, вміння не тільки оперувати знаннями, а й змінюватися і пристосовуватися до нових потреб ринку праці, управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатись упродовж життя [9, с. 10]. Отже, компетентність людини – це певним чином структуровані набори знань, умінь, навичок і стосунків, які набуваються у процесі навчання.

Нові акценти в діяльності викладача пов'язані з перерозподілом пріоритетів його функцій – від інформаційної до організаторської, консультативної, управлінської. Викладач має бути організатором спрямованої на розв'язання навчальних завдань діяльності студентів. Закономірна зміна акцентів і в студентській діяльності – вона має бути активною, передбачати самостійну й самоосвітню роботу.

Із численного арсеналу методів навчання адекватними завданнями компетентнісного підходу дослідники називають метод проектів, портфоліо, освітні технології «Дебати», «Розвиток критичного мислення через читання та письмо», частково-пошукові та дослідницькі методи навчання, які передбачають самостійну активну діяльність студентів задіяння та розвиток їх творчого потенціалу, вміння самостійного опрацювання додаткових джерел, комунікативні (особливо за умови роботи у групі) та організаційні вміння. Саме групова робота найбільш узгоджена з реаліями професійної діяльності дорослих. Отже, визначаючи форми організації навчальної діяльності студентів контексті компетентнісного підходу, бачимо пріоритетність групової та індивідуальної форм організації навчальної діяльності.

Розглянемо «компетентність» у визначенні сформованості іншомовних професійно-комунікативних умінь і навичок майбутнього фахівця.

Компетентність, на відміну від кваліфікації, означає не тільки здатність продемонструвати фахові знання, вміння та навички, а саме: знання та володіння конкретними технологічними процесами, досвід практичної діяльності, а й проявити професійно значущі особистісні якості, такі як професійна культура, вміння ефективно спілкуватися, установлювати ділові зв'язки, працювати індивідуально й у команді, діяти адекватно у відповідних ситуаціях, швидко та гнучко адаптуватися до стрімких змін і нових потреб ринку, готовність приймати рішення, брати на себе відповідальність за певну діяльність, швидко вчитися й систематично підвищувати рівень кваліфікації, тобто професійна компетентність передбачає оволодіння майбутнім фахівцем певними компетенціями.

Комунікативна компетентність – це здатність особистості застосовувати в конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, які оточують її та перебувають на відстані, навички роботи в групі, володіння різними соціальними ролями [7]. Комунікативна компетентність, як невід'ємний складник професійної компетентності, представляє собою певну сукупність знань, практичних умінь та навичок, і характеризує здатність фахівця встановлювати та підтримувати потрібні контакти для ефективного спілкування з іншими людьми.

Іншомовна компетентність – це комплекс знань, умінь та навичок, що забезпечують ефективне спілкування іноземною мовою, а саме: вміння розуміти мовлення, чітко висловлюватись, адекватно й спонтанно реагувати на запит спілкування, змінювати коло спілкування, успішно використовувати іноземну мову і в професійній діяльності, і для самоосвіти особистості.

І зрештою, *іншомовну професійну комунікативну компетентність* визначають як складне інтегративне ціле, що забезпечує компетентне професійне спілкування мовою спеціальності в умовах міжкультурної комунікації [10]. Вона передбачає сформованість комунікативних умінь у чотирьох

основних видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо), наявність мовних знань (фонетичних, граматичних, лексичних) і навичок оперування ними. Засобом формування професійної комунікативної компетентності є спілкування, але в тому разі, якщо воно здійснюється на діяльній, ситуативно зумовленій, мотиваційній основі з використанням професійно орієнтованого змісту як теми спілкування [3].

Зважаючи на наведені вище визначення, у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця потрібно враховувати специфічні вимоги й умови професійної діяльності, систему виробничих зв'язків, її предметно-технологічний, соціальний і психологічний контексти. Тому викладачам іноземної мови потрібно тісно співпрацювати з профільними кафедрами, узгоджуючи тематику занять і стиль мовної поведінки, який найбільш доцільний у тій чи тій ситуації професійного середовища.

Вибір ситуацій спілкування, у яких студент використовує мову, має вирішальний вплив на весь процес іншомовної підготовки, а саме: розроблення навчальних і робочих програм, постановку цілей, відбір тем спілкування, розроблення завдань, тестів, кейсів, підбір текстів та інших навчальних матеріалів, застосування методів навчання. Варто зазначити, які вибір тем і видів діяльності, що сприяють постійній комунікативній взаємодії студентів із питань майбутньої професії, відповідають вимогам студентів, підвищують їхню внутрішню та зовнішню мотивацію.

Найбільш ефективними технологіями формування іншомовної професійної комунікативної компетентності в навчанні англійської мови вважають інтерактивні види діяльності.

Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов організації постійної, активної, навчально-пізнавальної взаємодії студентів.

Мета застосування інтерактивних методів і технологій у навчанні англійської мови:

- залучення всіх студентів до активного спілкування на занятті;
- формування позитивної міжособистісної взаємодії в колективі;
- розвиток умінь і навичок виконання різних видів діяльності в стандартних і нестандартних ситуаціях, умінь критичного і творчого мислення під час розв'язання професійних завдань;
- навичок роботи в команді.

Перевагами такого підходу до навчання є насамперед можливість ефективно використовувати академічний час, сприяти створенню комфортних психологічних умов для суб'єктів навчального процесу, а також заохочувати студентів до співпраці, що стимулює розвиток комунікативних навичок і творчих здібностей.

З огляду на викладене вище, варто звернути особливу увагу на те, що організація інтерактивних форм у навчанні англійської мови в навчальному закладі буде ефективною за умов, якщо зміст навчального процесу узгоджується з майбутньою професійною діяльністю студентів і передбачає моделювання професійно орієнтованих ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблем задля метою досягнення запланованого результату.

Варто зазначити, що викладач виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера групи. Він має зважати на рівень володіння мовою студентами та рівень сформованості комунікативних навичок. Потрібно стежити, щоб теоретичні знання в процесі активного навчання ставали усвідомленими, щоб студент розвивав й удосконалював не лише знання з мови, а й міг пов'язувати їх із майбутньою професійною діяльністю.

Плануючи застосування інтерактивних технологій, викладач має ознайомитися з принципами інтерактивного навчання. Дотримуючися *принципу активності*, викладач забезпечує активну участь усіх студентів у процесі спілкування.

Сутність *принципу відкритого зворотнього зв'язку* полягає в залученні всіх членів групи обмінюватись думками, погоджуватись з ідеями інших або заперечувати їх. Характерні риси цього принципу: прозорість, доступність, готовність оперативно реагувати.

Принцип експериментування передбачає активний пошук нових ідей і шляхів вирішення поставлених завдань. Експериментування – один із видів пізнавальної діяльності людини та особливою формою пошукової діяльності, у якій найбільш яскраво виражені процеси цілеспрямованості, процеси виникнення й розвитку нових мотивів особистості, що лежать в основі саморуку, саморозвитку.

Принцип відкритості, відвертості та довіри в спілкуванні визначає надійність спілкування, прихильність та симпатію учасників один до одного й, до того ж, збільшує імовірність успішного проведення аналізу та виправлення помилок. Згідно із цим принципом, викладачам потрібно

організувати груповий простір під час проведення занять так, аби всі учасники ситуації спілкування розміщувались по колу обличчям один до одного, що сприятиме встановленню контакту між ними, символізуватиме увагу до співрозмовника. Цей принцип має забезпечити потрібну релаксацію, психологічну розрядку, зменшити втомлюваність та підвищити зацікавленість студентів.

Принцип рівності позицій означає, що викладач не прагне нав'язати студентам своєї думки, а діє разом із ними. Своєю чергою, кожен студент має змогу побувати в ролі організатора, лідера.

Принцип емоційності передбачає формування в студентів інтересу до знань. Він спрямований на розвиток внутрішніх мотивів навчання на засадах співтворчості й співробітництва викладача та студентів, формування емоційного, а значить, зацікавленого ставлення до процесу та способів здобуття знань, формування в студентів вміння володіти своїми настроями, контролювати свої емоції.

Дотримуючися принципів інтерактивного навчання, викладач забезпечить:

- розвиток у студентів умінь та навичок творчо підходити до вивчення навчального матеріалу й тому зробити засвоєння знань більш доступним;
- навчитись формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити власний погляд, аргументувати й дискутувати;
- навчитись слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- збагачувати власний досвід через уключення в різні життєві та соціальні ситуації;
- вчитись будувати конструктивні відносини в групі, визначати своє місце в ній, уникати конфліктів, шукати компроміси;
- розвивати навички проектної діяльності, самостійної роботи, творчість тощо.

Цікавим є той факт, що з погляду фізіологів інтерактивні види діяльності стимулюють наші емоції, свідомість, що сприяє більш активному запам'ятовуванню. Інтерактивне навчання розвиває емоційний інтелект, тобто здатність сприймати, розуміти, виражати й контролювати свої емоції та виявляти й розвивати такі особистісні якості, як ініціатива, здатність до співчуття, самооцінка й мотивація. Під час застосування інтерактивних технологій формуються комунікативні навички, актуалізується компетентність у сфері невербальних засобів комунікації, провокується потреба вдосконалення комунікативної й психологічної компетентності, а часом і особиста культура, пов'язана з етикою ділових відносин. Крім того, у розслабленому стані людина засвоює швидше і якісніше великий обсяг інформації [8].

То ж до технологій, які сприяють формуванню іншомовної професійної комунікативної компетентності й активізують навчання англійської мови, можна віднести метод рольових ігор, кейс-технології, засновані на аналізі конкретних професійно орієнтованих ситуацій, диспути, публічні виступи з презентацією, різні види тренінгів.

У навчанні студентів перевага надається використанню рольової гри, яка має забезпечити професійно орієнтований розвиток особистості, допомагаючи формувати такі важливі якості, як комунікативність, вміння працювати парами й групах, проявити мовленнєву самостійність, організаторські та лідерські навички. Виконуючи різноманітні ролі, студенти мають розв'язати певну проблемну ситуацію. Добір проблемних завдань спонукає до використання англійської мови для повсякденного й професійно орієнтованого спілкування.

Ефективним інтерактивним методом у навчанні студентів старших курсів вважається різновид рольової гри – ділова гра. Ділова гра – форма відтворення предметного й соціального змісту професійної діяльності фахівця, моделювання відносин, характерних для цієї діяльності як цілого. Вона дає змогу створювати нові моделі практики, що відповідає цілям актуалізації майбутнього професіоналізму в сучасних умовах. За допомогою ділових ігор у студентів формується цілісне бачення професійної діяльності, її динаміки; розвивається проблемно-професійний і соціальний досвід, теоретичне й практичне мислення в майбутній професійній сфері [4].

Для організації самостійної роботи студентів вважають одним із інструктивних методів – кейс-метод. Поєднання теорії й практики за допомогою цього методу дає можливість студентам ідентифікувати й аналізувати факти, краще зрозуміти поставлену проблему, вміння її розв'язувати та робити раціональні висновки, розвивати уяву, мислення, комунікаційні навички, навички працювати самостійно й у групі. Застосування цього методу в аудиторному режимі навчання дає можливість викладачеві не тільки активізувати увагу студента, а й формувати або розвивати навички вироблення управлінських рішень, сприяє засвоєнню сучасних управлінських технологій, розширює комунікативну компетентність студента, підвищує мотивації до навчання [1].

Не менш важливим для формування іншомовної професійної комунікативної компетентності, на нашу думку, є навчання публічного виступу з презентацією англійською мовою із застосуванням багатофункціональних технологій. Уміння інтерактивного спілкування, які вдосконалюються під час навчання, а саме: прийоми ефективної взаємодії доповідача й аудиторії, доречне використання ресурсів мови та невербальних засобів спілкування, проведення ефективних публічних виступів, презентацій і правильне їх оформлення та представлення, стають нагальними в академічному житті студентів і вирішальними у професійній діяльності, відповідають вимогам ринку праці, сприяють кар'єрному росту фахівців різних галузей. Навчання фахової презентації англійською мовою сприяє розвитку професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій; дає змогу застосувати знання, отримані в процесі навчання, у розв'язанні практичних завдань, пов'язаних із фахом; забезпечує розвиток культури іншомовлення, ініціативи, самостійності, творчого мислення; веде до створення умов для розвитку вмінь і навичок самоосвіти через організацію творчо-дослідницької навчальної роботи студентів, спрямованої на інтеграцію та актуалізацію знань із різних предметів.

Ще один метод інтерактивного навчання, на який варто звернути увагу – метод тренінгу. Тренінг – це навчання через взаємодію, під час якого активність учасників вища, ніж активність ведучого; створення позитивної відкритої атмосфери довіри та доброзичливості; діяльність, яка дає учасникам задоволення, активізує їх, стимулює інтерес до пізнання, допомагає стати більш компетентним.

Тренінг-цілі можуть формулюватися на основі потреб і прагнень майбутнього фахівця, його орієнтованих кваліфікацій, розвитку базових навичок. Крім того, що тренінг має суспільне й організаційне значення, він може задовольняти й особистісні потреби індивіда [5].

Особливістю цього методу є те, що в ньому поєднуються такі інтерактивні методи, як мозковий штурм, дискусія, рольова або ділова гра, метод кейсів, бесіда, робота в парах, групах тощо, а також моделювання практичних ситуацій, медитативні техніки, техніки мови.

Тренінг, на відміну від традиційної форми навчання, орієнтований на запитання та пошук, повністю охоплює рівень та обсяг видів компетенцій особистості, які мають місце в професійній діяльності (соціальна, соціально-психологічна, цільовизначальна, комунікативна, технологічна, продуктивно-результативна, аналітико-синтетична прогнозна, аналітико-синтетична ситуативна, організаційна, емоційна та інтелектуальна), самостійність, здатність до прийняття рішень, до взаємодії [2].

Ураховуючи викладене вище, безперечним є той факт, що інтерактивні технології допомагають підвищити ефективність занять, інтерес студентів до майбутньої професійної діяльності, розуміння суті професії; розвивати комунікативні навички та вміння, здатність ефективно працювати індивідуально й у команді; формувати аналітичні здібності, відповідальне ставлення до власних вчинків, навички самоконтролю та самооцінки; розвивати творчий пошук у межах професії, усвідомленість потреби й здатності до навчання впродовж усього життя.

На підставі викладеного вище доходимо **висновку**, що з позицій компетентнісного підходу рівень освіти визначається здатністю фахівця розв'язувати проблеми різної складності на основі наявних знань та досвіду. Особливістю навчання англійської мови професійного спрямування є створення компетентнісного підґрунтя змісту навчання, формування іншомовної професійної комунікативної компетентності майбутнього фахівця певної галузі.

Реалізація компетентнісного підходу має сприятливий вплив на саме освітнє середовище, оскільки посилюється мотивація студентів до навчання, підвищується зацікавленість у його результатах, стимулюється ставлення до знань як до особистісно значущих.

Головне завдання освіти сьогодні – навчити студентів творчо і плідно взаємодіяти із суспільством і в такий спосіб досягати статусу повноправних та компетентних громадян.

Джерела та література

1. Басва О. В. Фізіологічні засади інтерактивних методів навчання менеджменту / О. В. Басва // Персонал. – 2006. – № 7. – С. 72–75.
2. Бевз В. Основні положення щодо проведення тренінгів [Електронний ресурс] / В. Бевз // Професійний освітянський журнал «Відкритий урок: розробки, технології, досвід». – К. : Пляди, 2005. – Режим доступу : <http://osvita.ua>.
3. Библикова Э. В. Формирование основ иноязычной коммуникативной компетентности у будущих экологов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Э. В. Библикова. – Майкоп, 2006. – 29 с.

4. Завалевська О. В. Інтерактивні методи формування професійного самоусвідомлення майбутніх фахівців вищих навчальних закладів / О. В. Завалевська // Наука і освіта. – 2009. – №7. – С. 68–71.
5. Ковальчук Г. О. Активізація навчання в економічній освіті : навч. посіб. / Г. О. Ковальчук. – К. : КНЕУ, 2003. – 298 с.
6. Пометун О. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти [Електронний ресурс] / Олена Пометун. – Режим доступу : <http://visnuk.iatp.org.ua>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (Державний стандарт, розд. 1) від 23 листоп. 2011 р. № 1392, м. Київ.
8. Родигіна І. Формування оновлених груп компетентностей учнів: продуктивне навчання / І. Родигіна // Директор школи, ліцею, гімназії. – №1. – 2006. – С. 27–32.
9. Сорочан Т. Характеристика професіоналізму управлінської діяльності керівників шкіл на засадах компетентнісного підходу / Т. Сорочан // Шлях освіти. – 2005. – № 3. – С. 9–12.
10. Тенищева В. Ф. Интегративно-контекстная модель формирования профессиональной компетенции : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / В. Ф. Тенищева. – М., 2008. – 44 с.
11. Химинець В. Компетентнісний підхід до професійного розвитку вчителя / В. Химинець // Закарпат. ін-т післядиплом. Пед. освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakinppo.org.ua/2010-01-18-13-44-15/233-2010-08-25-07-10-49>.

Панасюк Юлія. Компетентнісний підхід до вивчення іноземної мови. В статті розглядаються особливості компетентнісного підходу в викладанні іноземних мов. Аналізуються підходи до визначення поняття *компетентність*. Розглядаються цілі навчання іноземною мовою в навчальних закладах з точки зору компетентнісного підходу. Пропонується виділяти практичну, виховну, освітню, розвиваючу та професійно орієнтовану цілі. Практична мета передбачає формування іноземномовної комунікативної компетенції студентів, що включає мовні, лінгвосоціокультурну, мовні та навчально-стратегічну компетенції. Розглядається можливість практичного використання компетентнісного підходу в викладанні іноземних мов. Розглянуто проблему професійної компетентності викладача. Стаття розкриває актуальність впровадження компетентнісного підходу в викладанні англійської мови. Значущу увагу приділено цілям навчання іноземній мові, досягнення яких дозволить забезпечити високий рівень ефективності освітніх завдань.

Ключові слова: компетентність, компетентнісний підхід, професійна компетентність, цілі навчання.

Panasyk Yliay. Competence Approach in Teaching a Foreign Language. The article discusses peculiarities of competence approach in teaching foreign languages. Analyzes approaches to the notion of “competence”. Considers the aims of teaching foreign languages in schools in the aspect of the competency approach. It is proposed to provide practical, affective, educational, challenge developing and professionally-oriented aims. For the practical aim the formation of the foreign language communicative competence is recognized, which includes the following competences: communicative, linguasociocultural, linguistic and academic-strategically. Considers the possibilities of practical use of the approach in teaching foreign languages. The problem of teacher professional competence. Article reveals the urgency of implementing competency approach in teaching English. Special attention is given to the objectives of foreign language teaching, compliance with which will provide a high level of efficiency of educational objectives.

Key words: competence, competence approach, professional competence, teaching aims.

Стаття надійшла до редколегії
05.03.2015 р.

УДК 378.016:811.111'373.421'373.422

Надія Петровська

Використання синонімів та антонімів на заняттях з англійської мови

У статті підкреслено важливість ефективних методів викладання іноземної мови, зокрема, використання синонімів та антонімів. Систематизовано та узагальнено теоретичний та практичний матеріал з проблеми, що досліджується. Описано методику роботи з синонімами та антонімами англійської мови. Подано конкретні лексичні одиниці, які найчастіше вживаються під час занять. Доведено ефективність роботи з синонімами та